

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Lex András ügyvéd által képviselt felperesnek Csizmarikné dr. Czupor Hajnalka ügyvéd által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 10. napján kelt 9.G.40.120/2005/41. számú ítélete ellen a felperes részéről 42. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, és külön felhívásra az államnak 372.000 (háromszázhetvenkettőezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A ... Kft. és a felperes között 2001. március 10-én vállalkozási keretszerződések jöttek létre, amelyek alapján a felperes - alvállalkozóként - távközlési hálózatok megvalósításához tartozó - többek között - ... projekt (mini projekt és előfizetői leágazások építése) föld alatti és föld feletti hálózatépítés és szerelés kivitelezői részfeladatok teljesítését vállalta. Az egyes munkák tárgyát, keretösszegét és teljesítési határidejét a felek egyedi megrendelésekkel határozták meg. A hálózatépítés beruházója az alperes volt.

A szerződésekben vállalt munkákat a felperes hibátlanul elvégezte, a kiállított teljesítés-igazolások alapján benyújtotta számláit, a ... Kft. a vállalkozói díjat csak részben teljesítette, utóbb felszámolás alá került. A felperes 2002. április 22-én a ... Kft. felszámolója felé 6.200.000 forint vállalkozói díj megfizetésére jelentette be

hitelezői igényét, melyet a felszámoló nyilvántartásba vett, annak kielégítésére fedezethiány miatt nem volt lehetőség.

A felperes 2004. május 18-án felszólította az alperest, hogy térítsen meg 6.200.000 forint vagyoni előnyt, arra tekintettel, hogy a megvalósított távközlési hálózatok, fogyasztói bekötések a tulajdonába kerültek. Az alperes a felperes követelését azzal utasította vissza, hogy a fővállalkozó ... Kft. felé a vállalkozói díjat részben pénzben, részben beszámítás útján maradéktalanul rendezte.

A felperes 2005. január 19-én előterjesztett keresetében 6.200.000 forint és ennek 2002. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó, az éves költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése jogcímén a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése alapján. Előadta, hogy a ... Kft.-vel kötött szerződések szerint végezte el a munkáját, a létesített hálózatok végül az alperes tulajdonába és használatába kerültek, a hálózatépítés megrendelője és beruházója ugyanis az alperes volt, és a ... Kft. felszámolása, illetve a felszámoló által közölt adatok alapján a vállalkozói díjkövetelése megtérülésére nem számíthat. A felperes vitatta, hogy az alperes a ... Kft. felé a közöttük lévő szerződés alapján a vállalkozói díjat megfizette. Állította, hogy az alperes beszámítási nyilatkozatot a felszámolás elrendelése előtt nem adott ki, a beszámítással csak a felszámolási eljárásban kívánta érvényesíteni a ... Kft.-vel szembeni követelését, amelyre álláspontja szerint nem lett volna lehetőség.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tagadta, hogy a felperes rovására jutott jogalap nélkül vagyoni előnyhöz, arra hivatkozott; a ... Kft.-vel kötött szerződés alapján az alperesnek volt követelése a felszámolás alá került céggel szemben, mely társaság 151.951.605 forinttal tartozott az alperesnek. Előadta, hogy a felperessel szerződéses jogviszonyban nem volt, a felperes és a ... Kft. közötti szerződés alapján a perbeli pénztartozás teljesítéséért helytállni nem tartozik, a ... Kft. felé tartozása nincs.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 372.000 forint perköltséget, megállapította, hogy az előlegezett szakértői költséget maga viseli. Kötelezte továbbá a felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 372.000 forint eljárási illetéket. Határozata indokolásában a per adatai, a meghallgatott tanúvallomások, a beszerzett igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat figyelembevéve megállapította; a beruházó alperes és a felperes között a perbeli távközlési hálózatot érintően szerződéses jogviszony nem volt, a felperes a ... Kft.-vel kötött szerződése alapján alvállalkozóként működött közre a munka eredményének a létrehozásában, az alperes a felperes rovására vagyoni előnyhöz jogalap nélkül bizonyítottan nem jutott. A felperes a 2001. március 10-én és augusztus 10-én megkötött szerződések szerint a vállalkozói díjat a ... Kft.-vel szemben érvényesíthette a teljesítési határidők elteltét követően, amelyet a hitelezői igénybejelentéssel meg is tett a felszámolási eljárásban. A perben eljáró szakértő ellentmondástól mentes nyilatkozatából következően sem lehetett megállapítani, hogy az alperes ellenszolgáltatás teljesítése nélkül jutott az elvégzett munka

eredményéhez, az alperes a ... Kft. felé részben pénzbeni teljesítéssel, részben beszámítással rendezte a kft. vele szemben fennálló követelését. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a ... Kft. helyett a felperes irányában a pénzbeni szolgáltatás teljesítéséért helytállni - az állított gazdagodás visszatérítésével - nem tartozik, ezért a felperes keresetét elutasította, és a pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjként felmerült perköltsége megfizetésére, megállapítva, hogy a felperes az előlegezett szakértői költséget maga viseli. A le nem rótt eljárási illeték megfizetéséről pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint határozott.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatásával, a kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát kérte. Kifogásolta; az elsőfokú bíróság maradéktalanul osztotta az alperesnek azt a védekezését, hogy a vele szerződéses jogviszonyban álló fővállalkozót, a ... Kft.-t megillető vállalkozói díjat részben fizetéssel, részben pedig (túlnyomórészt) beszámítással rendezte, mert véleménye szerint nem fogadható el az az álláspont, amely szerint az alperes jogszerűen élt a beszámítás jogával. Beszámítani az egynemű és lejárt követeléseket lehet, s az eljárás során tisztázatlan maradt; az alperes milyen lejárt követeléseket kívánt a ... Kft.-vel szemben érvényesíteni, megjegyezve, hogy a Csődtörvény szabályai értelmében beszámításnak a hitelező javára csak szigorú feltételek mellett van lehetőség. Hivatkozott arra is; a beszámítás jogszerűségétől függetlenül változatlan tény, hogy a felperes a hálózatokat megépítette, s azok az alperes tulajdonába kerültek, ellenszolgáltatás viszont nem történt, s az a körülmény, hogy közvetlen jogviszony a felperes és az alperes között nem volt, nem zárja ki, hanem megalapozza a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránti követelését.

A felperes a másodfokú tárgyaláson 10.Gf.40.421/2008/5/F/1. szám alatt előterjesztett beadványában az első fokú eljárásban beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményt kifogásoló észrevételeivel egészítette ki fellebbezése indokait, azzal, hogy vagylagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperesnek a jogalap nélküli gazdagodás jogcímére alapított kereseti követelését. A felperes fellebbezésében foglaltak nem alkalmasak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatására vagy eltérő jogi következtetés levonására.

A Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése szerint, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

A törvény idézett rendelkezésében meghatározott jogalap nélküli gazdagodás jogcíme kérdésében kialakult egységes joggyakorlat nem teszi lehetővé a követelés e címen való érvényesítését olyan esetben, amikor annak van mással szemben érvényesíthető jogcíme. Az adott ügyben nem volt vitás, hogy a felperesnek 6.200.000 forint olyan követelése van, amely az általa elvégzett munkák után jogszerűen megilletné, ez pedig a ... Kft. fővállalkozóval szemben fennálló, a vele 2001 márciusában és augusztusában megkötött vállalkozási szerződések alapján őt megillető vállalkozói díj (Ptk. 397. § (1) bekezdés). A felperes tehát a vállalkozói díj megfizetése iránti igényét a ... Kft.-vel szemben érvényesíthette, a felperes nem állt jogviszonyban az alperessel, így vállalkozói díj iránti igénye vele szemben nem lehetett.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság - a beszerzett szakvélemény és a szakértő személyes meghallgatása során tett nyilatkozatai alapján - abban a kérdésben is, amely szerint - a felperes állítása ellenére - nem volt megállapítható; az alperes ellenszolgáltatás teljesítése nélkül jutott az elvégzett munka eredményéhez.

A jogalap nélküli gazdagodásra alapított perben a felperesnek kellett bizonyítania (Pp. 164. § (1) bekezdés), hogy a hálózatépítés; a munka eredménye az alperesnél megjelent, azonban a ... Kft.-nek, mint fővállalkozónak járó díjat, nem fizette meg, a felperes ezen állítását azonban nem bizonyította. A per adatai, a beszerzett szakvélemény megállapításaiból következően az alperes a vállalkozói díjat részben átutalással, részben beszámítás útján rendezte, így az alperes részéről „gazdagodás” fel sem merülhet.

A felperes fellebbezésében irreleváns a Csődtörvény szabályaira történt hivatkozás, hiszen a ... Kft. ellen indult felszámolási eljárásban az alperes és a ... Kft. egymással szemben fennálló követeléseinek beszámítása helyességének vitatására a jelen perben nincs jogi lehetőség. A ... Kft. elleni eljárás jogerősen befejeződött anélkül, hogy az adós társaság az alperes beszámítását vitatta, illetve a felszámoló azt megtámadta volna.

Mindezek alapján helyesen határozott az elsőfokú bíróság, amikor a felperesnek a Pp. 361. §-ának (1) bekezdésére alapított keresetét elutasította.

A felperes 2009. január 15-én kelt és a fellebbezési tárgyaláson 10.Gf.40.421/2008/F/5/1. szám alatt csatolt - fellebbezésének indokait kiegészítő - beadványában az első fokú eljárásban kirendelt igazságügyi adó- és könyvszakértő által előterjesztett szakvélemény megállapításait támadta. A másodfokú bíróság e beadványban foglaltak figyelembevételét az alábbiak szerint mellőzte.

A felterjesztett iratok alapján megállapítható, hogy ... igazságügyi adó- és könyvszakértő által készített szakvéleményre a felperes 2008. március 27-én terjesztett elő észrevételeket, amelyre a szakértő írásbeli nyilatkozatot tett (2008. június 9-én kelt 41/F/1.). Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság 2008. június 10-én

tartott tárgyaláson személyesen meghallgatta a szakértőt, s ezt követően a felperes a szakértő megállapításait kétségesse nem tette, és a szakvélemény további kiegészítését sem kérte (9.G.40.106/2000/41. sz. jegyzőkönyv). A 2009. január 15-én kelt fellebbezés-kiegészítésében hivatkozott tényeket - függetlenül annak valóságtartalmától - a felperesnek az előzőekből következően ismernie kellett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése értelmében a hivatkozott tényállításokkal érdemben nem foglalkozhatott.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése alaptalan volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a felperesnek megfizetni a másodfokú eljárásban felmerült költségét, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított és az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból áll.

A felperes által le nem rótt jogorvoslati illeték 372.000 forint, melyet köteles az államnak az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 64. §-a alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és a 15. §-ának (1) bekezdése alapján az adóhatóság felhívására megtéríteni.

Budapest, 2009. január 27.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró